

Pokrycia dachowe

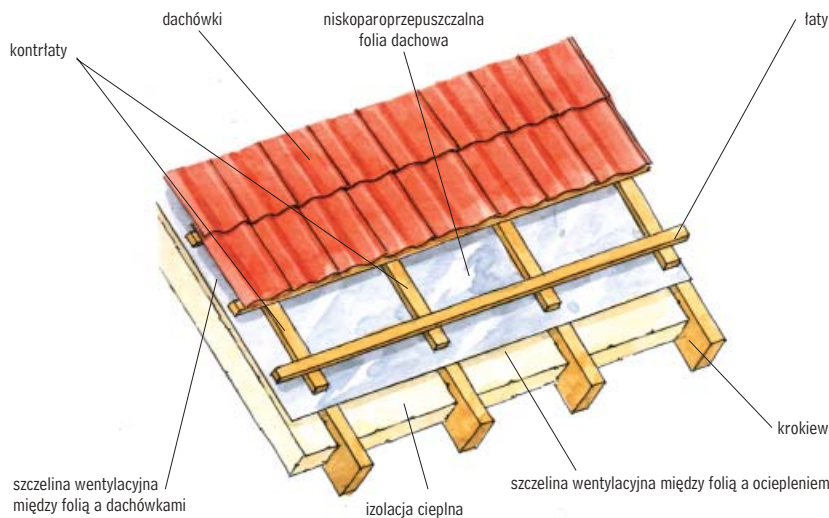
Zwieńczeniem konstrukcji domu są pokrycia dachowe. By były trwałe i szczelne muszą być poprawnie ułożone.

Jakie poszycie pod dachówki?

Dachówki mocuje się na łątach przybitych do kontrłat. Poszyciem dachu może być folia dachowa lub pełne deskowanie z papą. Przekrój łąt zależy od obciążenia i odległości między krokiewiami i zwykle ma wymiary 40x50 mm lub 50x60 mm. Łaty powinny być montowane w odstępach zalecanych przez producenta dachówki i dostosowanych do kąta nachylenia połaci dachowej – dla większości dachówek jest to 30-35 cm. Zamiast łąt okapowej lepiej przybić deskę, wtedy pierwszy rząd dachówek będzie oparty na większej powierzchni. Zmniejszy to ryzyko ich uszkodzenia pod cięż-

rem gromadzącego się śniegu oraz umożliwi pewniejsze zamocowanie pasa nadrynnowego. Deska okapowa powinna też być o 2-3 cm wyższa od pozostałych łąt, dzięki temu kąt nachylenia okapu będzie nieco mniejszy i wyhamuje strugi wody spływającej do rynny.

Dachówki ceramiczne i cementowe powinny być układane na dachach o kącie nachylenia nie mniejszym niż 25-30°. Czasem trzeba ułożyć je na fragmencie dachu o mniejszym nachyleniu, na przykład na lukarnie. Wówczas trzeba zrobić pełne deskowanie pokryte papą, a do nich przybić ruszt z kontrłat i łąt.

Konstrukcja dachu pokrytego dachówką ceramiczną lub cementową (wariant z niskoparoprzepuszczalną folią dachową)

Jak układać dachówki?

Pokrycie układa się poziomymi rzędami, zaczynając od okapu. Dachówki utrzymują się na dachu pod własnym ciężarem, dlatego w zasadzie nie wymagają żadnego mocowania. Jedynie dachówki skrajne powinny być przybite, co uchroni je przed po-

derwaniem przez wiatr. Podczas układania pokrycia trzeba pamiętać o wstawieniu w odpowiednich miejscach dachówek przelotowych, przeznaczonych do wyprowadzenia ponad dach rury wentylacyjnej, anteny lub wsporników pod ławę kominiarską. Akcesorii tych nie należy zastępować innymi elementami. Zaoszczędzić można zas-

Jak kupować dachówki?

Sposób układania dachówek ceramicznych i cementowych jest niemal identyczny, a ewentualne różnice mogą wynikać jedynie z kształtu dachówek. Elementy pokrycia kupuje się na sztuki i dlatego producenci często podają liczbę dachówek potrzebnych do ułożenia 1 m². Trzeba jednak pamiętać, że dachówki układają się w rzędach poziomych, a kolejne rzędy z odpowiednim zakładem – zależnie od kąta nachylenia dachu. Przy mniejszych kątach nachylenia dachu zakłady będą miały większą szerokość i może się okazać, że ostateczna liczba dachówek na metrze kwadratowym gotowego dachu będzie inna. Dlatego kupując dachówki warto posłużyć się projektem dachu, wtedy łatwiej będzie ustalić liczbę potrzebnych dachówek skrajnych (lewych i prawych), gąsiorów i innych elementów uzupełniających. Szerokość połaci dachowej powinna odpowiadać wielokrotności szerokości ułożonej dachówki, tak by nie trzeba było przycinać dachówek.

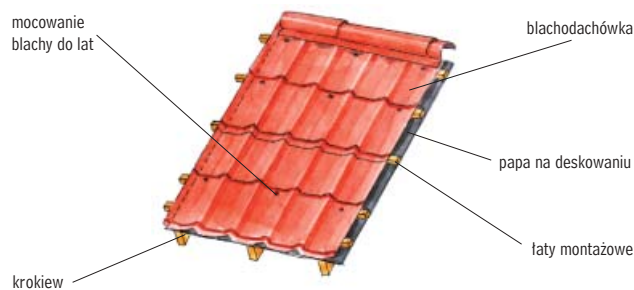
fol. LAFARGE DACHY (BRAAS)

Jakie poszycie pod blachodachówki?

Blachodachówki zawsze układa się na ruszcie z kontrłat i łąt nośnych. Jeśli pod pokryciem będzie folia wstępnego krycia, wystarczy przed ułożeniem przybić łątę do kontrłat mocujących folię. Na dachu z deskowaniem pokrytym papą kontrłaty przybijają się wzdłuż linii przebiegu krokwi. Jeśli podkład jest sztywny mocuje się bezpośrednio do podłoża w odstępach co około 60 cm. Przekrój łąt nośnych zależy od odległości między kontrłatami. Jeśli odstęp między nimi wynosi 80-100 cm, łątę muszą mieć przekrój o wymiarach co najmniej 50x50 mm, gdy kontrłaty są gęściej rozstawione (co około 60 cm), łątę mogą być cieńsze – 40x50 mm. łątę muszą być dokładnie rozstawione, w miejscach poziomych połączeń trzeba podłożyć klocki dystansowe. Blachodachówki są elementami profilowanymi o różnej głębokości przetłoczeń i długości powtarzalnego modułu (wzoru). Zamocowany arkusz musi opierać się na łątach w najniższych punktach, dlatego rozstawienie łąt musi odpowiadać długości modułu przetłoczeń konkretnej blachodachówki.

Inaczej rozmieszcza się łątę przy okapie i podpierające połączenia poziome między arkuszami. Między pierwszą a drugą łątą okapową powinna być odległość o około 60 mm mniejsza od długości modułu przetłoczeń. Ustawienie pierwszej łątę zależy od odległości, na jaką trzeba wysunąć blachodachówkę w stosunku do orynnowania. Pod łątę podkłada się klocki dystansowe lub przybija deskę okapową grubości odpowiadającej głębokości przetłoczeń poprzecznych – zwykle jest to 15-20 mm. W miejscach łączenia poprzecznych ostatnia łątę podpierająca niższy ar-

Blachodachówka ułożona na deskowaniu pokrytym papą

Mocowanie blachodachówki w dole fali

kuszek powinna być przesunięta o około 60 mm wyżej, tak by oparł się na niej przetłoczony brzeg blachy. W miejscu gdzie pokrycie opiera się na górze przetłoczenia, trzeba podłożyć pod łątę klocki dystansowe wysokości takiej, jak przy pierwszej łątę okapowej. Następną łątę przybijają się w odległości zmniejszonej o wielkość przesunięcia, czyli o około 60 mm.

Jak kupować blachodachówki?

Wybierając się po blachodachówkę weźmy ze sobą projekt i rzut powierzchni dachu. Wiele firm dysponuje programem komputerowym, który dobiera optymalną długość arkuszy blach do konkretnego kształtu dachu. Dzięki temu mniej będzie odpadów, co może znacznie zmniejszyć koszt pokrycia, zwłaszcza dachu o bardzo skomplikowanej powierzchni. Warto też sprawdzić, czy cena podawana w ofercie dotyczy metra kwadratowego arkusza czy też faktycznej powierzchni pokrytego dachu. Różnica wynosi zazwyczaj około 5% i wynika z tego, że arkusze układają się na zakład (jego wielkość zależy od rodzaju blachodachówek). Nie warto też kupować bardzo długich arkuszy, choć ich ułożenie jest mniej pracochłonne, a gotowy dach bardziej szczelny. W praktyce arkusze dłuższe niż 4-4,5 m można łatwo uszkodzić podczas transportu, a także

foto. PRUSZYŃSKI

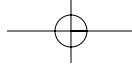
podczas wciągania ich na dach. Arkusze i tak trzeba przycinać przy kominie, oknach połaciowych lub na skosach dachów czterospadowych.

Uwaga! Nie wolno ciąć blachodachówek – co niestety jest nagminne – szlifierką kątową. Wysoka temperatura podczas cięcia powoduje uszkodzenie powłoki ochronnej i w ten sposób przyspiesza korozję blachy. Dodatkowo snop spadających iskier uszkadza lakierowaną powierzchnię. Blachę najlepiej ciąć nożycami lub specjalnymi wycinakami.

Jak układać blachodachówki?

Arkusze blachodachówki układają się od okapu do kalenicy, a nie jak na przykład dachówki rzędami wzdłuż okapu. Do mocowania blachodachówek używa się wyłącznie wkrętów samonawiercających, tak zwanych farmerskich z gumową podkładką. Umieszcza się je zawsze w dole przetłoczenia po 5-6 sztuk na metr kwadratowy. Wzdłuż okapu i przy kalenicy blachę mocuje się w każdym zagłębieniu fali. Wkręty trzeba poprawnie dokręcić – zbyt silnie dokręcone uniemożliwią ruchy pokrycia wywołane różnicą temperatury, co może doprowadzić do zdeformowania blachy. Zbyt luźno zamocowane arkusze blachodachówki mogą być podrywane przez wiatr. Wkręty są poprawnie dokręcone, jeżeli krawędź uszczelki będzie nieznacznie wystawać spod kołnierza dociskowego wkrętu. Po ułożeniu arkuszy na całym dachu mocuje się obróbki ścian szczytowych (wiatrownice) oraz gąsiory kalenicowe. W kalenicy trzeba pozostawić około 5-centymetrową szczelinę wentylacyjną między schodzącymi się pokryciami. Pod zakrywającym ją gąsiorem umieszcza się siatkę lub grzebień zabezpieczający przed zagnieżdżeniem się ptaków. Po ułożonej blachodachówce można chodzić jedynie w miękkim obuwiu, by nie porysować powłoki ochronnej, jeśli ulegnie ona uszkodzeniu, trzeba to miejsce jak najszybciej pokryć farbą zaprawkową.

MÓJ PIERWSZY DOM

Jak układać papy?

Papy układa się na sztywnym i równym podłożu z desek łączonych na pióro i wpust, płyt OSB lub sklejki. Pod papę ułożoną jako pokrycie tymczasowe wystarczy poszycie z desek łączonych na styk.

Kupując papę trzeba pamiętać, że układa się ją na zakład, dlatego trzeba kupić około 15% więcej papy, niż wynikałoby to z wymiarów dachu.

Pokrycie z papy wykonuje się jako dwuwarstwowe – pierwsza z papy podkładowej przyklejanej lub przybijanej do podłoża i druga – nawierzchniowa. Papy układane są głównie na dachach o niewielkim kącie nachylenia (do 15°) i stropodachach betonowych. Najczęściej stosuje się papy termozgrzewalne, przyklejane po podgrzaniu ich spodu palnikiem. Do podłoża drewnianego papę przybija się ocynkowanymi gwoździami –

papiakami z podkładkami, a skleja się tylko złącza poszczególnych pasów.

Pasy papy układa się na zakład szerokości co najmniej 10 cm, uważając przy tym, by nie było załamania lub pęcherzy powietrza. Drugą warstwę układa się w ten sam sposób, ale z przesunięciem o około połowę szerokości pasa. Na dachach spadzistych prace rozpoczyna się od okapu, kładąc kolejne pasy w kierunku kalenicy.

Jak kupować gonty bitumiczne?

Gonty bitumiczne kupujemy w ilości wynikającej z powierzchni pokrycia dachowego. Przy układaniu tego materiału prawie nie ma odpadów, dlatego nie trzeba uwzględniać większej nadwyżki gontów. Paczki powinny pochodzić z jednej partii produkcyjnej, gdyż w przeciwnym razie mogą

wystąpić pewne różnice kolorystyczne w poszczególnych opakowaniach. Oprócz podstawowego materiału pokryciowego kupujemy również gonty kalenicowe, okapowe i szczytowe, a także elementy do obróbki wokół kominów czy przepustów rur wentylacyjnych.

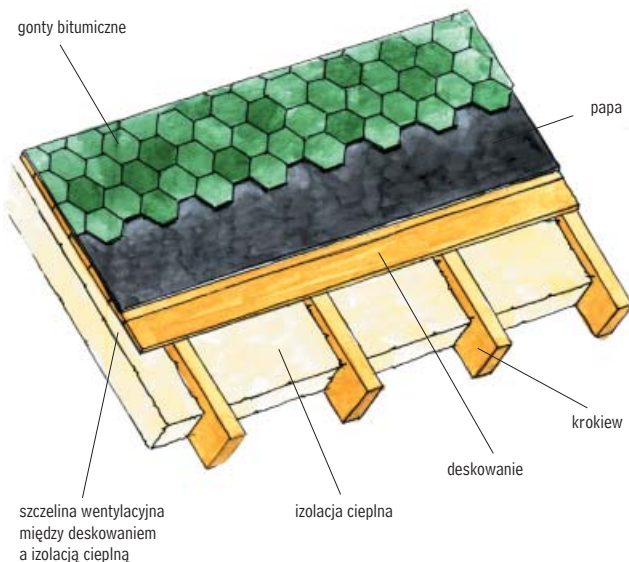

foto: IKO

Jak układać gonty bitumiczne?

Gonty bitumiczne na dachu o kącie nachylenia powyżej 20° można mocować bezpośrednio do podkładu z desek lub płyt OSB, poniżej 20 stopni – trzeba ułożyć papę podkładową. Takie pokrycie dachu nie wymaga wielu obróbek blacharskich, można je zastąpić profilowanymi elementami bitumicznymi, które mocuje się na szczytach, kalenicy, w pasie nadrynnowym czy wokół kominów i okien dachowych. Gonty bitumiczne sprzedawane są w ilości odpowiadającej rzeczywistej powierzchni ułożonego pokrycia. Łatwo się je montuje, wystarczy ułożyć pasy gontów na zakład (jego szerokość jest oznaczona linią na każdym pasie) i w zaznaczonych miejscach poszczególne pasy przybić gwoździami. Dodatkowe połączenie zapewniają też samo-

foto: IKO

Konstrukcja dachu pokrytego gontem bitumicznym

wulkanizujące się punkty naniesione na powierzchni pasa gontu. Dodatkową zaletą gontów jest to, że po ułożeniu dachu prawie nie ma odpadów. Potrzebne fragmenty odcina się nożem, a pozostałe można wykorzystać w innym miejscu. Wentylację pokrycia z gontów układanych na papie podkładowej zapewnią kominki wentylacyjne montowane w warstwie pokrycia.

